

Nr 217.

Godkänd av första kammaren den 20 maj 1932.

Godkänd av andra kammaren den 20 maj 1932.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av § 12 riksdagsordningen.

(Konstitutionsutskottets utlåtande nr 23.)

Till KONUNGEN.

Uti en till riksdagen avlåten, den 11 mars 1932 dagtecknad proposition, nr 195, har Eders Kungl. Maj:t framlagt förslag till reglering av riksdagsmannarvodets belopp.

Ifrågavarande proposition torde väsentligen hava framlagts med hänsyn till svårigheterna i det nuvarande ekonomiska läget i fråga om statsregleringen, ehuru ärendet måst behandlas såsom en grundlagsfråga. Riksdagen vill i anledning härav erinra, att riksdagskostnaderna numera upptagas i riksstaten, men att de fortfarande liksom tillförne skola utbetalas av riksgäldsfullmäktige ur medel, som riksdagen anvisar och som i riksbanken må lyftas å statsverkets giroräkning av fullmäktige, utan att någon Eders Kungl. Maj:ts utanordning erfordras. Om avsikten med förevarande propositions framläggande hade varit att reglera dessa kostnader i samband med statsregleringen, hade härav bort följa arvodesbestämmelsernas utbrytning ur grundlagen. Då förslag i sådan riktning icke framstälts, har riksdagen ansett, att avsikten endast varit en tillfällig reglering med hänsyn till tidslägets krav. Principiellt finner riksdagen det emellertid betänkligt att av blott tillfälliga anledningar ändra grundlagsbestämmelser. Riksdagen har därför i anledning av propositionen tagit under överbäggande, huruvida en reglering nu lämpligen kunde företagas utan att behöva bliva av blott tillfällig natur.

Härvid har riksdagen funnit, att de grundläggande bestämmelserna angående arvode och reseersättning åt riksdagsmännen, vilka sedan gammalt haft sin

plats i grundlagen, även i fortsättningen böra där kvarstå. Men då ett grundlagsstadgande i förevarande ämne icke lämpligen kan göras alltför detaljerat, har riksdagen funnit det önskvärt, att grundlagsbestämmelserna angående arvode och reseersättning till riksdagsmän kompletteras av föreskrifter i en av Konungen och riksdagen samfällt beslutad stadga, som anger de villkor under vilka och innehåller de särskilda föreskrifter i enlighet med vilka arvode och reseersättning skola utgå.

Prövningen av frågor rörande denna särskilda stadga synes med hänsyn till stadgans statsrättsliga karaktär böra bero av Konungen och riksdagen gemensamt och falla inom området för konstitutionsutskottets behörighet. Stadgan torde böra hänföras till de i § 38 mom. 1 riksdagsordningen uppräknade stadgar och föreskrifter, i fråga om vilka konstitutionsutskottet har obegränsat initiativ.

Den närmare utredningen angående stadgans innehåll torde böra verkställas genom Kungl. Maj:ts försorg. Riksdagen anser sig här blott behöva angiva några av de ämnen, som lämpligen böra eller kunna göras till föremål för reglering i stadgan. I densamma bör inflyta en föreskrift motsvarande den nu i grundlagen uttryckta regeln, att riksdagsman, som icke i rätt tid inställer sig vid riksdagen, skall gå förlustig den honom eljest för samma tid tillkommande delen av arvodet. I viss anslutning till vad som gällde redan enligt riksdagsordningen i dess ursprungliga lydelse, enligt vilken ersättning utgick i form av fast arvode, böra vidare bland bestämmelserna om villkoren för rätt att uppbära fullt arvode upptagas föreskrifter om att från arvodesbeloppet skall göras visst avdrag för det fall, att riksdagsman avgår från sin befattning, innan riksdagen varit samlad fyra månader, eller att Konungen upplöser riksdagen, innan så lång tid av dess sammanträde förflutit. Härjämte synes böra införas föreskrifter om att riksdagsman, som utan erhållen ledighet eller utan anmäلت, behörigen styrkt laga förfall avhåller sig från riksdagsgöromålen, skall mista den del av arvodet, som belöper på samma tid. Vidare torde det böra tagas under övervägande, huruvida bestämmelser böra införas därom, att riksdagsman, som är hindrad deltaga i riksdagsgöromålen för fullgörande av annat offentligt uppdrag, för vilket ersättning utgår, skall avstå viss del av arvodet. Dessutom bör undersökas, om särskilda föreskrifter kunna givas för det utomordentliga fall, att riksdagen, i trots av att det löpande riksdagsarbetet fullbordats, ändock icke avslutas, utan riksdagsmännen efter någon tid kallas till huvudstaden för sammanträde i kamrarna. I stadgan bör även angivas den tid (t. ex. såsom för närvarande var femtonde dag), vid vilken lämplig del av arvodet bör utbetalas. Det torde i samband härmed även förtjäna tagas under övervägande, huruvida med sista utbetalningen bör anstå tills riksdagens beslut rörande statsreglering blivit fattat. I stadgan torde ock böra införas föreskrifter, som ersätta nu gällande mindre tillfredsställande regler angående reseersättning för färd till och från riksdagen samt under riksdagen till hemorten och åter och för resekostnadens beräkning i båda fallen fastställa samma grunder.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen, som antagit såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling förslag till ändrad lydelse av §§ 12, 23,

38 och 50 riksdagsordningen, hos Eders Kungl. Maj:t anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville för nästa års riksdag framlägga förslag till stadga om ersättnings utgående för riksdagsmannauppsatsets fullgörande, att träda i kraft under förutsättning att ändring i riksdagsordningen i överensstämmelse med ovan nämnda förslag varder i grundlagsenlig ordning beslutad.

Stockholm den 20 maj 1932.

Med undersåtlig vördnad: